

ДО 150-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ АКАДЕМІКА В.І.ВЕРНАДСЬКОГО

Від редакції

У березні цього року світова наукова громадськість, прогресивне людство відзначало 150-річчя від дня народження Володимира Івановича Вернадського – вченого, мислителя, гуманіста, засновника ряду наукових шкіл, організатора науки, багатогранний науковий спадок якого став світовим надбанням. Розроблені, обґрунтовані ним глибокі ідеї й теорії збагатили науку, стали основою формування багатьох нових напрямів у природничих науках, зокрема у геології, мінералогії, біогеохімії, радіогеології та інших. У центрі уваги вченого були й питання історії та розвитку суспільства, єдності природних і соціальних процесів у їхньому взаємозв'язку. Його науковий доробок, філософські напрацювання про майбутнє людства набувають особливої актуальності в наш час, вчення великого мислителя про перехід біосфери в ноосферу є важливою основою для фундаментальних досліджень питань взаємодії Суспільства та Природи, розв'язання практичних екологічних питань. На цьому фундаменті вибудовується концепція сталого (збалансованого) розвитку як домінуючої у «Порядку дня на XXI століття».

На базі вивчення історії становлення академії наук світу В.І. Вернадський розробив концептуальну модель устрою Академії в Україні, спираючись на основну ідею: лише розвиток Академії на державних засадах та формування комплексу наукових установ з охопленням фундаментальних галузей знання дозволить сформувати фундаментальну базу науки та національні кадри. У процесі керівництва Академією як її президент В.І. Вернадський визначив багато її організаційних засад і першочергових завдань. Прогресивною ідеєю вченого було одночасне з Академією наук створення і Національної бібліотеки при ній.

З метою вшанування пам'яті геніального вченого, видатного громадського діяча, першого президента Української академії наук, на виконання Указу Президента України від 11 жовтня 2011 № 972/2011 та згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 березня 2011 р. № 151-р було затверджено план заходів з відзначення 150-річчя від дня народження академіка В.І. Вернадського, серед яких – проведення сесії Загальних зборів Національної академії наук України та науково-практичних конференцій, фестивалів науки, циклів тематичних передач, видання відповідних матеріалів.

12 березня 2013 р. відбулася ювілейна сесія Загальних зборів Національної академії наук України, присвячена цій даті. У вступному слові президент НАН України Б.Є. Патон відзначив, що творча спадщина В.І. Вернадського ввійшла золотим фондом до скарбниці світової науки, а поле його наукових інтересів вражає неосяжною широчинню, глибиною пошуку і різнобічністю творчих спрямувань.

Золотими медалями імені В.І. Вернадського були нагороджені академік НАН України М.В. Багров та академік РАН М.П. Лавьоров.

У Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського НАН України було урочисто відкрито скульптурне погруддя засновникові бібліотеки В.І. Вернадському.

23 - 26 квітня з нагоди ювілею відбулась конференція у Таврійському національному університеті імені В.І.Вернадського, ідею створення якого активно підтримував вчений, а у жовтні 1920 р. був обраний його ректором.

Низкою заходів відзначається ювілей вченого в Росії, це, зокрема, Міжнародний конгрес, конференції, симпозіуми, присудження стипендій, грантів, премій, нагород імені В.І.Вернадського тощо, а Неурядовий екологічний Фонд імені В.І.Вернадського запровадив наукову експедицію «Паралелі Вернадського», започатковану до 145-річчя від дня народження вченого, яка передбачає ювілейні заходи в місцях, пов'язаних з його творчістю (Астана – Київ – Сімферополь – Прага – Париж – Бостон).

Вісник Національної академії наук України розпочав публікацію серії матеріалів, присвячених В.І. Вернадському.

Український географічний журнал у цьому номері вміщує дві статті, що висвітлюють життєві й творчі паралелі вченого та роль його вчення у становленні концепції збалансованого розвитку.